

U z a s a d n i e n i e

do projektu budżetu Gminy Czarnocin na 2020 rok

Zarządzeniem Nr 237 / 2019 Wójta Gminy w Czarnocinie z dnia 15 listopada 2019r ustalono projekt budżetu gminy na 2020 rok..

Podstawą do opracowania projektu stanowiły następujące decyzje i propozycje:

1. Pismo Ministra Finansów z dnia 12 października 2018 r. znak: ST3.4750.31.2019 Z dnia 15 października 2019 roku o wstępnej wersji projektu budżetu państwa na 2020 rok, określające wielkość subwencji ogólnej dla gminy w podziale na część oświatową i wyrównawczą (podstawową i uzupełniającą) oraz załącznik do niniejszego pisma zawierający kalkulację kwoty dochodów we wpływach PIT.
2. Pismo Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 24 października 2018 r. znak: **Fn.I.3110.19.2019** o wielkości dotacji celowych przeznaczonych na finansowanie zadań zleconych, dotacji na realizację zadań z porozumienia rządowego i dotacji do zadań własnych,
3. Pismo Krajowego Biura Wyborczego – Delegatura w Kielcach, pismo znak DKC.3113-3/2019 z dnia 21 października 2019 roku o dotacji na aktualizację stałego rejestru wyborców,
4. Art.53 ustawy z dnia 27 października 2017 roku ustaw o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017 roku, poz. 2203),
1. Propozycje planów finansowych jednostek budżetowych gminy zawierające dochody i wydatki tych jednostek.,
2. Zestawienie możliwości osiągnięcia planowanych dochodów własnych gminy sporządzone przez Skarbnika gminy,
3. Propozycje kierowników referatów Urzędu Gminy w zakresie merytorycznych wydatków, w oparciu o oszacowane dochody budżetowe.

I. Dochody budżetu gminy

W 2020 r. projekt budżetu gminy zakłada osiągnięcie dochodów w wysokości **17.777.919,- zł** z następujących źródeł:

1. Dochody własne (bieżące + majątkowe)	-	4.636.053,- zł	-	26,1 %
2. Dochody majątkowe (ze źródeł unijnych)	-	1.348.000,- zł	-	7,6 -
3. Dotacje celowe / zlecone, rządowe, własne, inne	-	4.560.847,- zł	-	25,7 %
4. Dotacje celowe / majątkowe /	-	790.000,- zł	-	4,4 %
5. Subwencje	-	6.443.019,- zł	-	36,2 %

Dochody własne 4.636.053,-

Stanowią prawie jedną trzecią wpływów budżetu gminy i zostaną osiągnięte z następujących źródeł:

1. Podatków: od nieruchomości, rolnego i leśnego podatku od środków transportowych	1.845.051,- zł
2. Podatki i opłaty pobierane przez Urzędy Skarbowe na rzecz samorządu	5.937,- zł
3. Opłat: eksploatacyjnej, opłaty skarbowej	17.000,- zł
4. Opłata za zezwolenie na sprzedaż alkoholu	55.000,- zł
5. Opłaty za wywóz śmieci,	370.000,- zł
6. Opłata za sprzedaną wodę	570.000,- zł
7. Dochody z mienia gminnego (prawo użytkowania wieczystego, dzierżawa)	78.000,- zł
8. Udziały w PIT i CIT	1.441.505,- zł
9. Partycypacja mieszkańców w programie POŚ - III	580.000,- zł
10. dochody ze sprzedaży mienia	40.000,- zł
11. Odsetki z banku (depozyty bieżące)	20.000,- zł
12. Dochody z usług i różnych rozliczeń	88.600,- zł
13. Pozostałe dochody własne	24.970,- zł

W miesiącu listopadzie br. Rada Gminy ostatecznie podejmie uchwały o wysokości stawek podatku od nieruchomości, od środków transportowych oraz obniżenia średniej ceny skupu żyta dla celów podatku rolnego w oparciu o obowiązujące przepisy ustaw oraz obwieszczeń Ministra Finansów o określeniu poziomu kwoty bazowej dla celów naliczania podatku rolnego (na 2019 rok podstawa za okres 11 kwartałów), stawek minimalnych i maksymalnych dla podatku od środków transportowych oraz górnych granic stawek kwotowych w podatku od nieruchomości.

Już dziś jest wiadomym, iż kwota bazowa dla naliczania podatku rolnego została określona na rok przyszły w wysokości 58,46 zł, a więc jest wyższa niż dla roku 2019 (tj. 54,36) .

Dla celów obliczenia wielkości podatków na 2019r w niniejszym projekcie, przyjęto wzrost wysokości stawek podatkowych - podatków (od nieruchomości i rolnego) w granicach 4,0 %. Natomiast od środków transportowych stawki jednostkowe pozostają bez zmian.

Zaproponowaną zmianę określi Rada Gminy w drodze stosownych uchwał. Jednak mając na uwadze potrzeby wydatków budżetu na przyszły rok i następne lata, zachodzi konieczność dyskusji o ich zmianie.

Przyjęte założenie jest jednak wysoce niewystarczające. Szczególnie, gdy chodzi o podatek rolny ze względu na niewielką różnicę między ceną 1dt żyta maksymalną (58,46) a możliwą do przyjęcia przez Radę Gminy (na 2019 rok uchwalona stawka to 54,00 zł). Powoduje to utratę części dochodów z tego tytułu w roku 2020 i dalszych, a przede wszystkim utratę wielkości subwencji w przyszłych latach. Dobitnie zostało to pokazane w wielkości subwencji na rok 2014 gdzie rozpiętość między ceną przyjętą przez Radę w roku 2012 a kwotą statystyczną była wysoka (74,18 a 50,00 zł)

Przyjęcie w wielkości dotychczasowej spowoduje spadek wielkości subwencji właśnie w roku 2022.

Bowiem ubytek dochodów w budżecie z tytułu tego podatku jak i pozostałych oraz subwencji - trzeba liczyć podwójnie.

Uchwały o zwolnieniach w podatku od nieruchomości – do której zmiany Rada Gminy jest upoważniona pozostaje bez zmian.

Podwyższenie stawek podatkowych nawet w minimalnym rozmiarze mogłoby zniwelować znaczny spadek dochodów bieżących i utrzymanie wpływów na realnym poziomie. Byłoby to korzystne dla zwiększających się wydatków bieżących wynikających z realizacji zadań inwestycyjnych, zwiększonych wydatków na cele szkolne i opieki społecznej oraz zapowiadanych podwyżek za energię elektryczną, prawdopodobnych na usługi pocztowe i inne usługi.

Zagrożeniem dla realizacji gospodarki odpadami w roku przyszłym, są niższe zaplanowane dochody od zakładanych wydatków na ten cel. (dochody w kwocie 370.000,- zł a wydatki 428.501,- zł – różnica to 58.501,- zł.

W Sejmie jest aktualnie rozpatrywany projekt ustawy budżetowej. Proponowane wielkości dotacji i subwencji, podane zarówno przez Wojewodę Świętokrzyskiego jak i Ministerstwo Finansów są traktowane szacunkowo. One też mogą ulec zmianie. a to z kolei przeniesie się na budżet Gminy.

Dochody majątkowe

W budżecie ujęte zostały;

1. środki z dotacji Unii Europejskiej niepodlegające zwrotowi oraz dotacji z budżetu wojewody – których przeznaczenie jest określone w załącznikach do projektu uchwały budżetowej w następujących wielkościach dla zadań:

„przydomowe oczyszczalnie ścieków III”	- kwota	195.000,- zł
- ścieżki rowerowe	- kwota	1.000.000,- zł
2. środki z dotacji budżetu państwa

- na drogi z zarządzania kryzysowego	- kwota	650.000,- zł
- na drogi z Funduszu Dróg Samorządowych	- kwota	140.000,- zł

Dochody majątkowe uzupełniają dochodu własne ze sprzedaży mienia w kwocie 40.000,-

Dotacje celowe (z budżetu państwa)

Wielkość tych dotacji ustalona została w wysokości 4.560.847,- zł , w tym:

1) Dotacje celowe na finansowanie zadań zleconych w kwocie	4.301.558,- zł
2) Dotacje celowe będące dopłatą do zadań własnych	259.289,- zł

Dotacje do własnych zadań bieżących zostają uzupełnione środkami własnymi gminy – w szczególności na utrzymanie ośrodków pomocy społecznej i do zasiłków.

S u b w e n c j e

Wielkość subwencji ogólnej ustalona przez Ministra Finansów wynosi 6.443.019,- zł
Subwencja składa się z dwóch części:

1) Część oświatową	2.937.994,- zł
2) Część wyrównawczą - kwota podstawowa i uzupełniająca	3.431.680,- zł
3) Część równoważącą	73.345,- zł

W porównaniu wg stanu na 30 września bieżącego roku zmniejszeniu uległa wielkość subwencji oświatowej o kwotę 200.872,- zł

W przypadku subwencji wyrównawczej jest jej wzrost tj. o 319.536,- zł.

Projekt dochodów budżetu gminy w podziale na działy i paragrafy według klasyfikacji budżetowej **przedstawia załącznik nr 1** do projektu uchwały.

Ministerstwo Finansów przedstawiając wielkość udziałów w podatkach od dochodów osobistych (PIT), podaje że mają one informacyjny charakter, tłumacząc to z kolei prognozami dochodów budżetu w tym zakresie. Mimo tego w projekcie budżetu zostały przyjęte wielkości podane przez Ministra Finansów w kwocie 1.436.505,- zł.

Jednak w okresie roku 2020 mogą i one ulegać zmianie, zagrażając tym samym wysokości dochodów.

Wielkości dochodów (CIT) – podatek dochodowy od osób prawnych, z uwagi na małą kwotę, nie mają większego wpływu dla wielkości budżetu.

II. Wydatki budżetu gminy

Projekt budżetu gminy na 2020 rok ustala wydatki budżetu gminy w wysokości **17.821.280,- zł**.

Z powyższej sumy przeznaczają się na *wydatki bieżące* **15.206.280,- zł** z czego między innymi:

1. na wynagrodzenia i pochodne	6.899.295,- zł
2. zakup energii elektrycznej i wody	399.870,- zł
3. na wydatki rzeczowe/pozostałe	438.295,- zł
4. na różne rodzaje usług	1.194.845,- zł
5. na PFRON	46.000,- zł
6. na obsługę długu	136.000,- zł

Z powyższego wynika, że największe wydatki z budżetu zostaną przeznaczone na wynagrodzenia dla pracowników administracji publicznej oraz nauczycieli w zespole szkolno-przedszkolnym, szkołach podstawowych, przedszkolu, pracowników pomocy społecznej i innych szczegółowo wymienionych **w załączniku nr 2** - wraz z pochodnymi od płac, czyli składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynoszą 45,1 % wydatków bieżących budżetu gminy.

Największym beneficjentem wydatków budżetu na 2020 rok jest szkolnictwo - z planem wydatków w wysokości 5.256.513,- zł.

Kolejnym szeroko rozumiana opieka społeczna z planem wydatków 5.174.828,- zł.

W kwocie tej zawarty są kwoty świadczeń społecznych w wysokości 4.241.689,- zł.

Oraz program usług społecznych i zdrowotnych w kwocie 111.602,- zł będący realizacją programu „SENIOR+”

Znaczącą pozycją wydatków bieżących w budżecie gminy są wydatki rzeczowe.

Wydatki te przeznaczone zostaną na finansowanie w szczególności następujących bieżących zadań:

1. Na bieżące remonty dróg gminnych i ulic, zakup kamienia drogowego, przewóz, wykonanie przepustów, zimowe utrzymanie dróg - przeznaczono kwotę 265.000,- zł.
2. Na finansowanie zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu - przeznaczono kwotę 27.800,- zł.
3. Utrzymanie bieżące boiska sportowego „Orlik” w 2020 roku - kwota 26.300,- zł (wynika z umowy dotacji do 21 roku włącznie).
4. Ustalono rezerwę na wydatki nieprzewidziane w wysokości do 1 % wydatków budżetu gminy w kwocie 20.410,- zł. Środki te mogą być rozdysponowane w okresie realizacji budżetu przez Wójta Gminy, na zwiększenie wydatków w poszczególnych działach, gdy ich wielkość może okazać się za małą.
Przewidziano też środki na rezerwę celową na zarządzanie kryzysowe (obligatoryjnie) – 40.875,- zł.
5. Ze środków przewidzianych na wydatki rzeczowe finansowane będą również zadania związane z:
 - a) zakupem opału i jego przewozem, materiałami biurowymi,
 - b) przekazaniem odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych - na odrębne konto (zwiększona stawka odpisu o 20,0%),
 - c) zapłata za świadczone usługi przesyłek pocztowych, rozmów telefonicznych,
 - d) usługi komputerowe i informatyczne, licencje,
 - e) wydatki związane z pozyskaniem wody dla mieszkańców i utrzymaniem systemu wodociągów realizowane przez referat komunalny,

- f) składki na rzecz związków międzygminnych do których gmina należy,
- g) remonty obiektów, które są własnością gminy,
- h) inne sprawy, np. składki ubezpieczeniowe pojazdów OSP, ubezpieczenie zdrowotne, za energię elektryczną i wodę, usługi kanalizacyjne,
- i) promocję Gminy Czarnocin.

Wydatki rzeczowe praktycznie występują we wszystkich działach klasyfikacji budżetowej.

Na finansowanie inwestycji (*wydatków majątkowych*) przeznaczono w projekcie budżetu gminy kwotę 2.615.000,- zł. W tej kwocie jest ujęte są w szczególności:

- drogi gminne z różnych funduszy w kwocie 230.000,- zł
- drogi gminne realizowane ze środków zarządzania kryzysowego w kwocie 790.000,- zł
- zadanie z rozdziału 63003 (ścieżki rowerowe) w kwocie 1.190.000,- zł
- budowa instalacji POŚ III w kwocie 370.000,- zł.

Kwoty w załącznikach zostały podane w wielkościach szacunkowych, a więc – należy mieć taką nadzieję, iż w wyniku przetargów okażą się one niższe, a tym samym zaplanowane wielkości kredytów na realizację zamierzeń inwestycyjnych - będą mniejsze.

Przeznaczenie środków inwestycyjnych określają **załączniki Nr 3**

(zadania wieloletnie majątkowe - tabela 2) i zadania roczne majątkowe
– **załącznik Nr 4.**

Szczegółowe propozycje podziału środków na poszczególne zadania inwestycyjne zostaną przedyskutowane ponownie na Komisjach Rady Gminy.

Wnioski i propozycje z tych posiedzeń zostaną, po zakończeniu prac, omówione przez Wójta Gminy przy udziale przewodniczących Komisji, a ewentualne zmiany wprowadzone do budżetu zostaną przedstawione do ostatecznej akceptacji Rady.

Projekt wydatków budżetu gminy w podziale na działy i rozdziały według klasyfikacji budżetowej przedstawia **załącznik nr 2** do projektu uchwały.

III. Przychody i rozchody

W roku 2020 zakłada się zaciągnięcia kredytu długoterminowego w wysokości 350.000,00 zł.

Wcześniej zaciągnięte kredyty i pożyczki i ww spłacane będą do roku 2037.

Wartość zobowiązań kredytowych na koniec 2019 roku to 4.284.342,63 zł. (plan),
- co stanowić będzie 23,1 % do wielkości planowanych dochodów na rok 2019.

Wartość zobowiązań kredytowych na koniec 2020 r. to 4.269.841,47,- zł.
- co stanowić będzie 24,0 % zaplanowanych dochodów.

W roku 2020 (rozchody) przypada do spłaty kwota kredytów i pożyczek - 357.129,- zł
Z tego pożyczka z BGK O/Kielce zaciągnięta w ramach wyprzedzającego finansowania na realizację zadania „Przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Będziaki” w kwocie 149.950,- zł

IV. Pozostałe informacje

Podległe jednostki opracowały projekty planów finansowych na 2020 rok.
W projektach tych wykazały przewidywane dochody z dotacji budżetu gminy oraz wydatki wynikające z zakresu ich działania.

W projekcie budżetu ustalono następujące dotacje:

1. podmiotowa - dla Gminnej Biblioteki w kwocie 106.000,- zł na finansowanie bieżących wydatków biblioteki gminnej,
2. podmiotowa - dla niepublicznego przedszkola w kwocie 224.336,- zł.
i celowa dla organizacji sportowych w kwocie 15.000,- zł.

Należy wspomnieć o wydatkach związanych z szeroko rozumianą oświatą i wychowaniem. Stanowią one blisko 36 % wydatków bieżących z niniejszego przedłożenia budżetowego. Dofinansowanie zadań oświaty w całości jej wydatków stanowi prawie 80 % (subwencje i dotacje dla przedszkoli).

Innym poważnym i ważnym wydatkiem budżetu stanowią wydatki na opiekę społeczną. Stanowią one 27,3 % wydatków bieżących , z czego około 63,2 % to dotacje z budżetu państwa.

Mogą one i tak okazać się niewystarczające. Źródeł pokrycia wydatków należy szukać w oszczędnym gospodarowaniu środkami, zmianach organizacyjnych jak i w całym budżecie – już na etapie dyskusji przed uchwaleniem budżetu.

Trzeba też zdawać sobie sprawę, iż podane przez merytoryczne referaty i jednostki propozycje wydatków - nie mogły w pełni zostać uwzględnione, ze względu na tak oszacowaną wielkość dochodów.

Oszacowane tu dochody, a szczególności podatkowe należy lepiej egzekwować, bowiem to one określają poziom wydatków. Efektywnie gospodarowanie środkami publicznymi jest konieczne.

Budżet na rok 2020 został ustalony jako budżet z deficytem w kwocie 43.361,- zł co zostało pokazane w załączniku Nr 5 do projektu.

Rok 2020 jest kolejnym rokiem obowiązywania przepisów art. 243 ustawy o finansach publicznych, od którego zależy indywidualny wskaźnik zadłużenia i spłaty zobowiązań. Jest to nowa forma jego wyliczeń. W związku z tym należy w dalszym ciągu zwracać szczególną uwagę na planowanie wydatków i zabieganie o wykonanie dochodów bieżących, również tych ze sprzedaży mienia, by ich wielkość mogła generować nadwyżkę budżetową konieczną do zachowania wskaźników i relacji wynikających z ww przepisu. Jesteśmy świadomi trudności spełniania tego warunku.

Zakładamy, że dyskusje nad projektem budżetu odbędą się na Komisjach Rady Gminy w listopadzie/grudniu, a jego uchwalenie także w grudniu br.

Dochody; 17.777.919,00 zł

Wydatki; 17.821.280,00 zł

Deficyt budżetu; 43.361,00 zł

Czarnocin, 15 listopad 2020 rok

WÓJT
mgr Maria Kasperek

.....
Wójt Gminy